

РЕШЕНИЕ

№ 5149

гр. София, 22.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 33 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ПЛАМЕН ИВ. ШУМКОВ

при участието на секретаря НАДЯ Г. НАЙДЕНОВА
като разгледа докладваното от ПЛАМЕН ИВ. ШУМКОВ Гражданско дело № 20231110158982 по описа за 2023 година

Производството по делото е образувано по постъпила искова молба от Р. И. С. срещу „Изи Асет Мениджмънт“ АД.

Предявени са за разглеждане кумулативно обективно съединени три осъдителни иска по **чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД** за осъждането на ответника да заплати на ищеца сумите, както следва: **1/ сумата от 368 лева** /триста шестдесет и осем лева/, представляваща недължимо платени суми от Р. И. С., с ЕГН ***** на ответника във връзка с договор за паричен заем № 4041302 от 26.01.2021 година и договор за предоставяне на поръчителство № 4041302 от 26.01.2021 година; **2/ сумата от 226 лева** /двеста двадесет и шест лева/, представляваща недължимо платени суми от Р. И. С., с ЕГН ***** на ответника във връзка с договор за паричен заем № 4215074 от 27.07.2021 година и Договор за предоставяне на гаранция № 4215074 от 27.07.2021 година и **3/ сумата от 573 лева** /петстотин седемдесет и три лева/, представляваща недължимо платени суми от Р. И. С., с ЕГН ***** на ответника във връзка с договор за паричен заем № 4787392 от 28.04.2023 година и договор за предоставяне на гаранция № 4787392 от 28.04.2023 година.

Ищецът Р. И. С. твърди, че е сключил с ответното дружество „Изи Асет Мениджмънт“ АД три договора за паричен заем, както следва:

1. Договор за паричен заем № 4041302 от 26.01.2021 година, по силата на който договор ответникът е следвало да предостави заемни средства в размер на BGN 800 /осемстотин/ лева на ищеца С., а последният се задължил да върне паричната сума, заедно с възнаградителна лихва. Съгласно чл. 2 от договора, годишен лихвен процент по заема бил уговорен на 40% /четиридесет процента/, а годишният процент на разходите – в размер на 48.09 % /четиридесет и осем цяло и девет процента/. Уговореният срок за връщане на сумата по договора бил 16 /шестнадесет/ седмици.

2. Договор за паричен заем № 4215074 от 27.07.2021 година, по силата на който

договор, ответникът е следвало да предостави заемни средства в размер на BGN 650 /шестстотин и петдесет/ лева на ищеца С., а последният се задължил да върне паричната сума, заедно с възнаградителна лихва. Съгласно чл. 2 от договора, годишен лихвен процент по заема бил уговорен на 40% /четиридесет процента/, а годишният процент на разходите – в размер на 45,37 % /четиридесет и пет цяло и тридесет и седем процента/. Уговореният срок за връщане на сумата по договора бил 12 /дванадесет/ седмици.

3. Договор за паричен заем № 4787392 от 28.04.2023 година, по силата на който договор, ответникът е следвало да предостави заемни средства в размер на BGN 1000 /хиляда/ лева на ищеца С., а последният се задължил да върне паричната сума, заедно с възнаградителна лихва. Съгласно чл. 2 от договора, годишен лихвен процент по заема бил уговорен на 35 % /тридесет и пет процента/, а годишният процент на разходите – в размер на 40,24 % /четиридесет цяло и 24 процентни пункта/. Уговореният срок за връщане на сумата по договора бил 26 /двадесет и шест/ седмици.

Сочи, че във връзка с Договор за паричен заем № 4041302 от 26.01.2021 година е сключен договор за предоставяне на поръчителство № 4041302 от 26.01.2021 година, във връзка с Договор за паричен заем № 4215074 от 27.07.2021 година е сключен договор за предоставяне на гаранция № 4215074 от 27.07.2021 година и във връзка с Договор за паричен заем № 4787392 от 28.04.2023 година е сключен договор за предоставяне на гаранция № 4787392 от 28.04.2023 година. И трите акцесорни договора били сключени на основание чл. 4 от всеки от договорите за заем, като и по трите договора, поръчител/гарант е дружеството "ФАЙНЕНШЪЛ БЪЛГАРИЯ" ЕООД, с ЕИК 202513690. Договорите за поръчителство / гаранция били сключени с цел обезпечение на вече подписаните договори за потребителски кредит. По всеки от трите договора за поръчителство/гаранция било уговорено, че ищецът дължи възнаграждение на дружеството „ФАЙНЕНШЪЛ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, с ЕИК 202513690 за това, че става поръчител / гарант по кредитните правоотношения. Същото възнаграждение било заплащано от ищеца по сметките на ответното дружество „ИЗИ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ“ АД, с ЕИК 131576434 ежесечно, заедно с първоначално уговорената погасителната вноска по всеки от кредитите.

Счита, че поради факта, че ответното дружество не е отразило възнагражденията за поръчител в годишния процент на разходите, договорите за заем са недействителни. Отделно счита, че въпреки, че в договорите е посочен лихвен процент и годишен процент на разходите, ответникът не е пояснил по ясен и разбираем начин какви са компонентите на ГПР, което съставлява противоречие с чл. 19 от ЗПК. Намира, че невключването на всички компоненти във формирането на ГПР има за правна последица недействителност на трите договора за заем и дължимост единствено на чистата стойност по всеки от договорите, в съответствие на разпоредбата на чл. 22 ЗПК. Счита, че ако сумата за възнаграждение на поръчителя / гаранта по договорите за кредит е била включена в годишния процент на разходите по правоотношенията, то същият би бил многократно над допустимия максимум по закон.

Развива съображения, че поставените от ответника в чл. 4 от всеки от процесните договори условия, практически са невъзможни за изпълнение, освен последното, посочено в т. 3 от цитирания член от договорите, а именно предоставяне на поръчител/гаранция от одобрено от ответника дружество - поръчител/гарант. Соци, че това е така, защото съгласно разпоредбата на чл. 4, ищецът е трябвало да обезпечи заема с: 1/ двама поръчители, с осигурителен доход над 1000 лева, които също така да работят на безсрочен трудов договора, да не са кредитополучатели по друг договор за паричен заем, да нямат неплатени осигуровки за последните 2/две/ години, да нямат задължения към други банкови и финансови институции или ако имат, кредитните им

истории в ЦКР към БНБ една година назад да е със статус не по-лош от „Редовен“, алтернативно 2/ да предостави банкова гаранция в размер, който е равен на заема. Тъй като за ищеца било невъзможно да изпълни първите две опции, като единствен вариант за него останал само сключването на договор с дружество - поръчител / гарант, което е предварително одобрено от ответника в настоящото производство. Намира, че това представлява опит за заобикаляне на разпоредбата на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, като с уговорката да се заплаща гаранцията се нарушава изискването ГПР да не бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения. По този начин намира, че чрез нарушаване на добрите нрави и заобикаляне на императивната норма на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, се калкулирала допълнителна печалба към договорената възнаградителна лихва. Посочва факта, че след справка в Търговския регистър се установява, че едноличен собственик на капитала на „ФАЙНЕНШЪЛ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, с ЕИК 202513690 е „ИЗИ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ“ АД, с ЕИК 131576434, като счита, че печалбата на първото дружество за извършваната от него търговска дейност като поръчител/гарант, се разпределя в полза на едноличния собственик на капитала „ИЗИ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ“ АД, с ЕИК 131576434.

Поради тези и останалите подробно изложени съображения в исковата молба, счита, че е заплатил на ответника процесните суми без липсата на основание за това. Моли исковете да бъдат уважени. Претендира разноски.

В срочно постъпил отговор ответникът оспорва основателността на предявените искове. Счита, че процесните договори отговарят на изискванията на закона, като не водят до накърняване на добрите нрави, нито противоречат на закона. Излага подробни съображения. По отношение на договорите за паричен заем се твърди, че отговарят на изискванията на ЗПК, не е налице скрито завишаване на ГПР, доколкото възнаграждението за гаранта е по второ облигационно отношение, възникнало с друго юридическо лице. Прави възражение, че не е надлежно легитимиран да отговаря по предявените осъдителни искове, тъй като сумата, представляваща възнаграждение за гаранта е уговорена и заплащана на ответника „Файненшъл България“ ЕООД, което е самостоятелно юридическо лице. Сочи, че вноските за гаранта са заплащани чрез заемателя „Изи Асет Мениджмънт“ АД за улеснение на потребителя, но не са правени в негова полза. Сочи, че дружеството е действало като пълномощник на „Файненшъл България“ ЕООД за събиране на сумите по договора за поръчителство съобразно чл. 3, ал. 3 от договора за поръчителство, но заемателят „Изи Асет Мениджмънт“ АД не е имал правно основание да задържа тази сума. Поради тези и останалите подробно изложени съображения, моли предявените искове да бъдат отхвърлени. Алтернативно, в случай че съдът приеме, че договорите са недействителни и следва да бъде заплатена единствено чистата стойност по тях, намира, че ответникът може да отговаря за връщането единствено на сумите, надхвърлящи чистата стойност и платени в полза на ответното дружество, а именно: 23,75 лева лихва по договор за паричен заем № 4041302 от 26.01.2021 година; сумата от 32,92 лева лихва по договор за паричен заем № 4215074 от 27.07.2021 година и сумата от 96,81 лева по договор за паричен заем № 4787392 от 28.04.2023 година. Претендира разноски.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

С проекта за доклад по делото като безспорни и ненуждаещи се от доказване са отделени фактите, че: 1) ищецът и ответникът са страни по процесните договори за паричен заем № 4041302 от 26.01.2021 година; № 4215074 от 27.07.2021 година и № 4787392 от 28.04.2023 година, като във връзка с тях са сключени три договора за поръчителство от същите дати с „Файненшъл България“ ЕООД; 2) че ответникът е изпълнил задължението си да предостави суми по договорите за заем на ищеца; 3) че

ищецът е върнал сумите, предмет на договорите за паричен заем, както и 4) че в посочения ГПР в договорите за заем не е включено възнаграждението за поръчител.

Ето защо и на осн. чл. 153 ГПК съдът приема отделените за безспорни факти за доказани.

Посочените обстоятелства се установяват и от приетите по делото като писмени доказателства договор за паричен заем № 4041302 от 26.01.2021 година и договор за предоставяне на поръчителство № 4041302 от 26.01.2021 година; договор за паричен заем № 4215074 от 27.07.2021 година и договор за предоставяне на гаранция № 4215074 от 27.07.2021 година; договор за паричен заем № 4787392 от 28.04.2023 година и договор за предоставяне на гаранция № 4787392 от 28.04.2023 година.

По силата на сключения договор за паричен заем № 4041302/26.01.2021 г. кредиторът се е задължил да предостави на ответника сума в размер на 800 лева, която сума да бъде върната от кредитополучателя на 16 погасителни вноски в срок до 19.05.2021 г. съгласно погасителен план по т. 5 от договора, при уговорен ГПР в размер на 48,09 % и фиксиран годишен лихвен процент - 40,00%.

По силата на сключения договор за паричен заем № 4215074/27.07.2021 г. кредиторът се е задължил да предостави на ответника сума в размер на 650 лева, която сума да бъде върната от кредитополучателя на 12 погасителни вноски в срок до 22.10.2021 г. съгласно погасителен план по т. 5 от договора, при уговорен ГПР в размер на 45,37 % и фиксиран годишен лихвен процент – 40,00%.

По силата на сключения договор за паричен заем № 4787392/28.04.2023 г. кредиторът се е задължил да предостави на ответника сума в размер на 1000 лева, която сума да бъде върната от кредитополучателя на 13 погасителни вноски в срок до 30.10.2023 г. съгласно погасителен план по т. 5 от договора, при уговорен ГПР в размер на 40,24 % и фиксиран годишен лихвен процент – 35,00%.

Процесните договори за заем са с идентично съдържание, като в чл.4 е уговорено задължение на заемателя в 3-дневен срок от сключване на договора да предостави едно от следните обезпечения: 1) две физически лица-поръчители, всяко от които да отговаря на следните изисквания: да предостави служебна бележка от работодател за размер на трудовото възнаграждение; нетния размер на осигурителния му доход да е над 1000 лева; да работи по безсрочен трудов договор, да не е заемател или поръчител по друг договор за паричен заем, сключен с „Изи Асет Мениджмънт“ АД; да няма неплатени осигуровки за последните две години, да няма задължения към банкови или други институции или ако има – кредитната му история в ЦКР към БНБ една година назад да е със статус не по-лош от „Редовен“; 2) банкова гаранция с бенефициер – заемодателя, за сумата по чл.2, т.7, със срок на валидност – 30 дни след крайния срок за плащане на задължението по настоящия договор; 3) одобрено от заемателя Дружество-гарант, което предоставя гаранционни сделки.

Въз основа на посочената уговорка между „Файненшъл България“ ЕООД и Р. И. С. са сключени 3 бр. договори за предоставяне на поръчителство с идентично съдържание, като „Файненшъл България“ ЕООД се задължава срещу заплащане на възнаграждение, дължимо от потребителя, да сключи договор за поръчителство с „Изи Асет Мениджмънт“ АД, с който ще се задължи в случай на неизпълнение на длъжника по договора за кредит поръчителят да заплати вместо него дължимите по всеки един договор за кредит заемни суми, възнаградителна лихва и обезщетение за забава. По всеки от договорите за предоставяне на поръчителство е уговорено, че „Изи Асет Мениджмънт“ АД е овластено да приема вместо поръчителя изпълнение на задължението за заплащане на вноски, с падежна дата – на датата на падежа на плащане на погасителни вноски по договора за паричен заем. Във чл. 2, ал. 1 от всеки

от представените договори за предоставяне на поръчителство е уговорено, че договорът ще влезе в сила само и единствено в случай, че потребителят не предостави на „Изи Асет Мениджмънт“ АД едно от обезпеченията, предвидени в чл.4, т. 1 или т.2 от договора за кредит – две физически лица-поръчители или банкова гаранция.

По делото е допуснато изготвянето на съдебно-счетоводна експертиза, по която вещото лице, след проверка на предоставени от „Изи Асет Мениджмънт“ АД и „Файненшъл България“ ЕООД счетоводни справки за извършени и отразени плащания, установява, че размерът на заплатените суми по договор за паричен заем № 4041302/26.01.2021 г. са в общ размер на 823,75 лв., от които 800 лв. – главница и 23,75 лв. – възнаградителна лихва, по договор за предоставяне на поръчителство № 4041302/26.01.2021 г. са заплатени общо 140,29 лв. на две вноски – на 26.02.2021 г. е заплатена сумата от 78,68 лв., а на 26.02.2021 г. – сумата от 61,61 лв. Размерът на заплатените по договор за паричен заем № 4215074/27.07.2021 г. суми са в общ размер на 682,92 лв., от които 650 лв. – заплатена главница, 32,92 лв. – заплатена възнаградителна лихва, а заплатени по договор за предоставяне на гаранция № 4215074/27.07.2021 г. са общо суми в размер на 193,08 лв. Размерът на заплатените по договор за паричен заем № 4787392/28.04.2023 г. са общо суми в размер на 1096,81 лв., от които 1000 лв. – главница и 96,81 лв. – възнаградителна лихва, а по договор за предоставяне на гаранция № 4787392/28.04.2023 г. са общо в размер на 476,19 лв. Установява се също така, че заплатени от ищеца парични суми по договор за поръчителство са постъпили по сметка на „Изи Асет Мениджмънт“ АД, но се осчетоводяват в счетоводството на това дружество като задължение, а „Файненшъл България“ ЕООД осчетоводява сумите, които следва да получи като вземане при сключване на съответния договор с потребителя, като сумите се превеждат или прихващат през следващия месец, с което се уреждат отношенията между двете дружества, при което вземанията на „Файненшъл България“ ЕООД към „Изи Асет Мениджмънт“ АД се намаляват с посочената сума. В проведеното открито съдебно заседание вещото лице е уточнило, че сумите по процесни договори са постъпили по сметки на „Файненшъл България“ ЕООД.

Съдът кредитира заключението по назначената съдебно-счетоводна експертиза, като обективно, пълно, компетентно дадено и отговарящо на останалия по делото фактически и доказателствен материал.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

По исковете по чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗ:

В тежест на ищеца по предявените искове е да докаже при условията на пълно и главно доказване правопораждащите факти, от които черпи изгодни за себе си последици, а именно, че е предоставил, а ответникът „Изи Асет Мениджмънт“ АД е получил процесните суми, представляващи възнаградителна лихва и възнаграждение /такса за гарант/поръчител, както и други такси към договорите, без да е имало основание за извършване на престациите /поради недействителност на договорите/.

При доказване на горното, в тежест на ответника е да докаже, че е налице основание за получаване и задържане на процесните суми, поради което не се дължи тяхното връщане, респ. да докаже връщане на сумите.

Между страните е безспорно, а и от представената по делото съдебно-счетоводна експертиза се установява, че общо заплатени суми по трите договора за кредит, сключени с „Изи Асет Мениджмънт“ АД и договорите за поръчителство, сключени с „Файненшъл България“ АД, са в общ размер на 3413,04 лв. Ищецът твърди, че договорите за кредит, както и договорите за поръчителство са нищожни по

подробно изложени в исковата молба съображения, поради което част от сумите, в размер на договорната възнаградителна лихва по договорите за кредит и възнаграждението за предоставяне на поръчителство по договорите за предоставяне на поръчителство са заплатени без основание.

Съдът намира, че процесните договори за паричен заем № 4041302 от 26.01.2021 г.; № 4215074 от 27.07.2021 г. и № 4787392 от 28.04.2023 г., сключени между „Изи Асет Мениджмънт“ АД и Р. И. С. са потребителски, тъй като едната страна по тях е търговец, който представя заеми и кредити в рамките на своята професионална и търговска дейност, а другата страна е физическо лице, което при сключването на договор за потребителски кредит действа извън рамките на своята професионална или търговска дейност, поради което и представените договори се подчиняват на правилата на ЗПК и ЗЗП.

По силата на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК договорът за потребителски кредит се изготвя на разбираем език и съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин.

Съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит.

Във всеки един от процесните договори за потребителски кредит посоченият процент на ГПР е по-малко от 50 %, т. е. формално е изпълнено изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Така по договор за паричен заем № 4041302/26.01.2021 г. уговорения между страните ГПР е в размер на 48,09 % , по договор за паричен заем № 4215074/27.07.2021 г. уговореният ГПР е в размер на 45,37 %, а по договор за паричен заем № 4787392/28.04.2023 г. посоченият ГПР е в размер на 40,24 %. Тези размери на ГПР формално не надвишават максималния по чл. 19, ал. 4 ЗПК, но не отразяват действителния такъв по всеки договор за кредит, тъй като не включват част от разходите за кредита, а именно – сумата, представляваща възнаграждение по договорите за поръчителство, която следва да се включи в общите разходи по кредита по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗПК.

По силата на § 1, т. 1 от ДР на ЗПК „Общ разход по кредита за потребителя“ са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално таксата за поръчителство в случаите, когато сключването на договора за тази услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси. Посоченото определение е транспонирано в българската национална правна система определение, съдържащо се в чл. 3, буква „ж“ на Директива 2008/48/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити, според което „общи разходи по кредита за потребителя“ означава всички разходи, включително лихва, комисиони, такси и всякакви други видове разходи, които потребителят следва да заплати във връзка с договора за кредит и които са известни на кредитора, с изключение на нотариалните разходи; разходите за

допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, по-специално застрахователни премии, също се включват, ако в допълнение към това сключването на договор за услугата е задължително условие за получаване на кредита или получаването му при предлаганите условия.

Въпреки, че всеки един от представените договори – този за кредит и този за предоставяне на поръчителство, формално представляват самостоятелни договори, двата договора са свързани помежду си и следва да се разглеждат като едно цяло. Тази обвързаност се установява от задължението на кредитополучателя, регламентирано в чл. 4 от всеки от представените договори за кредит да предостави обезпечение на кредитора в 3-дневен срок от сключване на договора за кредит, като една от възможностите е сключване на договор с одобрено от кредитодателя юридическо лице-поръчител, а също така и от сключването на договора за поръчителство в същия ден, в който е сключен договорът за кредит. В чл. 2, ал. 3 от всеки от представените договори за предоставяне на поръчителство изрично е уговорено приоритетно изплащане на възнаграждението по поръчителството пред това по основното задължение по кредита, както и че кредитодателят по всеки от обезпечените договори за кредит „Изи Асет Мениджмънт“ АД е овластен да получава вместо поръчителя вноската за възнаграждение за поръчител на съответните падежни дати за заплащане на погасителните вноски по договора за паричен заем.

За да бъдат осигурени ефективни средства за защита на потребителите е необходимо, когато се изследва въпросът за няколко договора, които са сключени със свързани лица и между свързани лица, съдът да изследва релациите в отделните договори не като отделни правоотношения, които са независими едно от друго, а като една обща икономическа дейност. Следователно при множество правоотношения, когато те са със свързани лица или между такива, трябва на отделните правоотношения да се гледа като на едно правно и икономическо цяло, за да се постигне ефективната защита на потребителя при проверката от страна на съда за спазване на императивните правила на закона и добрите нрави. От извършена служебно справка в Агенция по вписвания – Търговски регистър се установява, че едноличен собственик на капитала на „Файненшъл България“ ЕООД е заемодателят „Изи Асет Мениджмънт“ АД. Следователно се касае за хипотеза на свързани лица по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на ТЗ.

Уговарянето в чл. 4 от процесните договори за кредит на задължение за предоставяне на обезпечение на кредита, при това в много кратък срок – едва 3 дни след сключване на договора, както и същността и условията за представяне на уговорените в договора обезпечения – двама поръчители или банкова гаранция или сключване на договор за поръчителство с дъщерно на кредитодателя дружество, съчетано със сключване на договор за поръчителство при сключване на договора за кредит между длъжника и дружество, навеждат до извода, че сключването на договор за предоставяне на обезпечение е задължително условие за предоставяне на кредита, поради което и възнаграждението по този договор представлява разход по кредита и следва да се включи при изчисляване на ГПР. Представените алтернативни възможности за представяне на поръчителство от страна на кредитополучателя – от поне две физически лица, които следва да отговорят на редица задължителни изисквания или банкова гаранция с бенефициер – заемодателят, са типизирани клаузи, изготвени едностранно от кредитодателя по такъв начин, че съществено да затруднят кредитополучателя да предостави исканите обезпечения. Предвид сключването на договор за представяне на поръчителство със свързано с кредитодателя дружество и уговаряне на възнаграждение за предоставяне на поръчителството следва еднозначния извод, че цел на така уговорената клауза за предоставяне на обезпечение е извличане на допълнителна печалба за кредитора, респективно – за свързаното с него дружество.

С оглед изложеното съдът намира, че разходите за възнаграждение на поръчителя за обезпечаване вземанията на „Изи Асет Мениджмънт“ АД по процесните договори за потребителски кредит, отговарят на поставените от § 1, т. 1 от ДР на ЗПК изисквания за общи разходи по кредита и поради това следва да се включи в изчисляване на ГПР (в този смисъл са напр. *Решение № 24 от 10.01.2022 г. на СГС по в. гр. д. № 7108/2021 г.*, *Решение № 264616 от 09.07.2021 г. по в.гр.д. № 9991/2020 г. по описа на СГС*, *Решение № 260628 от 21.02.2022 г. на СГС по в. гр. д. № 2806/2021 г. и др.*).

И по трите договора за паричен заем, с включване на възнаграждението на поръчителя в ГПР, последният ще надвиши максимално допустимия размер, съгласно чл. 19, ал. 4 ЗПК. В случая, както бе посочено в изготвения към договора за потребителски кредит погасителен план не е включена и таксата – вноска за поръчителство, обезпечаваща вземанията на кредитора по него. Последницата, свързана с неспазване изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК за точно посочване на ГПР, е уредена в нормата на чл. 22 ЗПК, която предвижда, че в тези случаи договорът за потребителски кредит е недействителен (в този смисъл са *Решение № 261440 от 04.03.2021 г. по в.гр.д. № 13336/2019 г. по описа на СГС*, *II-А въззивен състав*, *Решение № 24 от 10.01.2022 г. по в.гр.д. № 7108/2021 г. по описа на СГС*, *III-Б въззивен състав* и др.). Същевременно, договорите, сключени между потребителя и „Изи Асет Мениджмънт“ АД, и договорът, сключен между потребителя и „Файненшъл България“ ЕООД, се намират във взаимовръзка помежду си и като система от правоотношения между страните, поради което последиците от недействителността на договорите за потребителски кредит неминуемо рефлексират и по отношение на договорите за предоставяне на гаранция, поради естеството на правоотношенията (така напр. *Решение № 264616 от 09.07.2021 г. по в.гр.д. № 9991/2020 г. по описа на СГС*, *Решение № 264616 от 9.07.2021 г. на СГС по в. гр. д. № 9991/2020 г.*, *Решение № 260628 от 21.02.2022 г. на СГС по в. гр. д. № 2806/2021 г. и др.*).

Съгласно чл. 23 ЗПК при обявяване на договор за потребителски кредит за нищожен, длъжникът е задължен да върне единствено чистата стойност на кредита. Поради това заплатените от кредитополучателя договорни възнаградителни лихви са платени неоснователно и подлежат на възстановяване от кредитодателя.

От заключението на назначената по делото съдебно-счетоводна експертиза се установява, че по договор за паричен заем № 4041302/26.01.2021 г. е заплатена 23,75 лв. – възнаградителна лихва, а по договор за предоставяне на поръчителство № 4041302/26.01.2021 г. са заплатени общо 140,29 лв. Размерът на заплатената по договор за паричен заем № 4215074/27.07.2021 г. възнаградителна лихва е 32,92 лв., а заплатени по договор за предоставяне на гаранция № 4215074/27.07.2021 г. са общо суми в размер на 193,08 лв. Размерът на заплатената суми по договор за паричен заем № 4787392/28.04.2023 г. за договорна възнаградителна лихва е 96,81 лв., а по договор за предоставяне на гаранция № 4787392/28.04.2023 г. – общо в размер на 476,19 лв. Заключението на вещото лице установява, че след постъпване на заплатени от ищеца парични суми по договор за поръчителство по сметка на „Изи Асет Мениджмънт“ АД, посочените суми са преведени на „Файненшъл България“ ЕООД, а също така „Файненшъл България“ ЕООД като поръчител по отделни договори за представяне на поръчителство е получил възнаграждение за предоставяне на гаранция, макар сумите да са заплащани от кредитополучателя **чрез** „Изи Асет Мениджмънт“ АД.

Поради това съдът намира, че претенцията на ищеца подлежи на уважаване единствено в частта относно заплатените от ищеца възнаградителни лихви по процесните договори за кредит, единствено които суми са останали в патримониума на ответното дружество. Съдът намира, че исковете по чл. 55, ал. 1 ЗЗД следва да бъдат

отхвърлени за частта, представляваща заплащане на възнаграждение за поръчител по всеки от договорите за предоставяне на поръчителство поради липса на пасивна материалноправна легитимация на ответника, доколкото сумите са заплатени не на ответника, а на поръчителя „Файненшъл България“ ЕООД, поради което могат да се претендират от това дружество. Възнаграждението за представяне на поръчителство е дължима по договора за поръчителство и независимо от това, че е платима едновременно с погасителната вноса по договора за кредит, тази сума е отнесена чрез последващ превод в патримониума на дружеството - поръчител, което е различно дружество от дружеството - кредитор. Поради това исковата претенция за връщане на заплатената сума за гарант от дружеството кредитор подлежи на отхвърляне. Когато се претендира връщане на парична сума, платена без основание, пасивно легитимирано по иска е дружеството, в чийто патримониум постъпва тази парична сума. Допълнителен аргумент в подкрепа на посочената теза е разпоредбата на чл. 34 ЗЗД, според която при прогласяване на недействителността на договор, страните по договора следва взаимно да върнат всичко, което са получили по договора. Следователно, задължението за връщане на получените суми тежи върху страната по договора, която реално е получила сумите, а не върху лицето, което е овластено от нейно име по реда на чл. 75, ал. 1, изр. 1 ЗЗД да получава сумите. Доколкото страна по договора за поръчителство, в който е уговорено задължение на потребителя за заплащане на суми за предоставяне на поръчителство, е „Файненшъл България“ ЕООД и след като се установява, че то действително е получило заплатените суми, именно това дружество може да отговаря за връщане на недължимо платените суми поради недействителност на договорите за поръчителство. Независимо от обстоятелството, че „Изи Асет Мениджмънт“ АД е едноличен собственик на капитала на „Файненшъл България“ ЕООД и поради това двете дружества представляват свързани лица, те са самостоятелни правни субекти и насочването на иска срещу заемотателя налага извод за неоснователност на предявения иск в тази част.

Предвид изложеното, искът по чл. 55, ал. 1 ЗЗД за връщане на неоснователно заплатени суми по договор за паричен заем № 4041302/26.01.2021 г. се явява основателен до размера на възнаградителната лихва от 23,75 лв., а за горницата до пълния предявен размер от 368 лв. се явява неоснователен; искът по чл. 55, ал. 1 ЗЗД за връщане на неоснователно заплатени суми по договор за паричен заем № 4215074/27.07.2021 г. се явява основателен до размера на възнаградителната лихва от 32,92 лв., като за горницата до пълния предявен размер от 226 лв. се явява неоснователен и следва да бъде отхвърлен; искът по чл. 55, ал. 1 ЗЗД за връщане на неоснователно заплатени суми по договор за паричен заем № 4787392/28.04.2023 г. е основателен до размера на възнаградителната лихва от 96,81 лв., като за горницата до пълния предявен размер от 573 лв. искът се явява неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

По разноските:

При този изход на спора и с оглед качеството на ищеца като потребител по процесния договор, съгласно чл. 78, ал. 1 ГПК право на присъждане на разноски възниква само за него. Ищцовата страна представя списък за сторени в производството разноски в размер на 150 лв. – заплатена държавна такса и 220 лв. – депозит за вещо лице. На основание чл. 78, ал. 1 ГПК в полза на ищеца следва да се присъди сумата от общо 48,46 лева, от която – 19,53 лева държавна такса и 28,93 лева възнаграждение за вещо лице, пропорционално на уважената част от исковете.

Ищцовата страна претендира и заплащането на адв. възнаграждение в полза на процесуалния представител, което да бъде определено на осн. чл. 38 ЗА. По делото е представен договор за правна защита и съдействие, в който е уговорено предоставяне

на безплатна защита на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв. Съгласно съдебната практика на ВКС (*Определение № 43 от 10.02.2022 г. на ВКС по гр. д. № 2611/2021 г., IV г. о.; Определение № 141 от 15.03.2021 г. на ВКС по ч. т. д. № 1005/2020 г., II т. о.*) за присъждане на адвокатско възнаграждение е необходимо да бъде представен договор за правна защита и съдействие, в който е уговорено, че адвокатът представлява страната на някое от основанията по чл. 38, ал. 2 ЗАдв., без да е необходимо да се доказват предпоставките за оказване на безплатна адвокатска помощ. Съгласно *Определение № 29 от 20.01.2020 г. на ВКС по ч. т. д. № 2982/2019 г., II т. о., ТК*, когато с една искова молба са предявени от един ищец срещу определен ответник в обективно кумулативно съединение оценяеми иски, интересът, върху който следва да се определи минималният размер на адвокатското възнаграждение, е сборът от цената на всички иски. В конкретния случай сборът от цената на всички иски възлиза на сумата от 1167 лева, поради което минималното адвокатско възнаграждение, изчислено съобразно чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. на ВАДС, е в размер на 420 лева. Съобразно уважената част от иска, в полза на адв. М. М. следва да бъде присъдена сумата от 55,23 лева.

Съгласно решение от 16.07.2020 г. по съединени дела С-224/19 и С-259/19 на Съда на Европейския съюз, с което е изяснено, че чл. 6, § 1 и чл. 7, § 1 от Директива 93/13, както и принципът на ефективност трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат правна уредба, която позволява част от процесуалните разноски да се възлагат върху потребителя в зависимост от размера на недължимо платените суми, които са му били върнати вследствие на установяването на нищожност на договорна клауза поради неравноправния □ характер, като се има предвид, че подобна правна уредба създава съществена пречка, която може да възпре потребителя да упражни предоставеното от Директива 93/13 право на ефективен съдебен контрол върху евентуално неравноправния характер на договорни клаузи. В този смисъл е напр. *Определение № 366 от 16.08.2022 г. по ч. т. дело № 1085/2022 г. на I т. о. на ВКС*. В този смисъл е и задължителния за съдилищата отговор по шести въпрос на *Решение от 21.03.2024 г. по дело С-714/22 на Съда на Европейския съюз*, съгласно който член 6, параграф 1 и член 7, параграф 1 от Директива 93/13, разглеждани с оглед на принципа на ефективност, трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, която позволява потребителят да бъде задължен да понесе част от процесуалните разноски, когато, след установяването на нищожността на договорна клауза поради неравноправния □ характер, искането му за връщане на недължимо платени въз основа на тази клауза суми е уважено само частично. Настоящата хипотеза е аналогична, като независимо, че не се уважат исковите на ищеца в пълен размер, единствено ответникът следва да понесе отговорността за разноски. Ето защо, в полза на ответника не следва да бъдат присъждани разноски.

Така мотивиран и на осн. чл. 235 ГПК, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Изи Асет Мениджмънт“ АД, ЕИК 131576434, със седалище и адрес на управление: гр. София, ж.к. „Люлин-7“, бул. „Джавахарлал Неру“ № 28, ет. 2, ап. 40-46 да заплати на Р. И. С., с ЕГН ***** следните суми:

- сумата от **23,75 лв.** на осн. чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, представляваща недължимо платена сума във връзка с договор за паричен заем № 4041302 от 26.01.2021 година, като **ОТХВЪРЛЯ** предявения иск по чл. 55, ал. 1 ЗЗД за горницата до пълния предявен размер от 368 лв. и за заплащане на суми по договор за предоставяне на поръчителство № 4041302 от 26.01.2021 година, сключен с

- „Файненшъл България“ ЕООД, като неоснователен;
- сумата от **32,92 лв.** на осн. чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, представляваща недължимо платена сума във връзка с договор за паричен заем № 4215074 от 27.07.2021 година, като **ОТХВЪРЛЯ** предявения иск за горницата до пълния предявен размер от 226 лв. и за заплащане на суми по договор за предоставяне на гаранция № 4215074 от 27.07.2021 година, сключен с „Файненшъл България“ ЕООД, като неоснователен;
 - сумата от **96,81 лв.** на осн. чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, представляваща недължимо платена сума във връзка с договор за паричен заем № 4787392 от 28.04.2023 година, като **ОТХВЪРЛЯ** предявения иск за горницата до пълния предявен размер от 573 лв. и за заплащане на суми по договор за предоставяне на гаранция № 4787392 от 28.04.2023 година, сключен с „Файненшъл България“ ЕООД, като неоснователен.
 - сумата от **48,46 лева** на осн. чл. 78, ал. 1 ГПК, представляваща разноси по делото, пропорционално на уважената част от исковите.

ОСЪЖДА „Изи Асет Мениджмънт“ АД, ЕИК 131576434, със седалище и адрес на управление: гр. София, ж.к. „Люлин-7“, бул. „Джавахарлал Неру“ № 28, ет. 2, ап. 40-46 да заплати на Еднолично адвокатско дружество М., с БУЛСТАТ: 180814656, със съдебен адрес: гр. _____ представлявано от управителя: адв. М. В. М., сумата от **55,23 лева** – адвокатско възнаграждение за осъществена безплатна адвокатска помощ и съдействие на основание чл. 38, ал.1, т.2, вр. с ал. 2 ЗАДв, пропорционално на уважената част от исковите.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____